

Nr 2.

Av herr Lindhagen, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av fast anställning eller vissa andra förmåner åt personer, som stadigvarande äro sysselsatta med städning och rengöringsarbete hos statens verk och myndigheter.

Det förefaller, som om det vore önskvärt, att när statsmakten skall ordna ett visst förhållande den beffitar sig om saken i sin helhet och ej godtyckligt ömmar för vissa delar av densamma och lämnar de andra åt sitt öde. Förmodligen har dock när det rör ämbetsverken en dylik synpunkt ansetts hava tycke av s. k. idépolitik, som ju enligt alla vederhäftiga riksdagsmäns uppfattning lär vara någonting synnerligen både löjligt och förkastligt.

Emellertid framhärdat under tecknad i förenämnda idé om ämbetsverkens organisation och tycker, att den kvinnliga personalen vid ämbetsverken också är en del av desamma, vilken bör åtnjuta samma omsorg, som de manliga delarna. Det har lyckats i alla fall att slutligen få ett erkännande av att de kvinnliga skrivbiträdena höra dit. De hava fått fast anställning omsider med reglerad avlöning, sjukhjälp, semester, pension och rätt att ej skiljas från befattningen utan laga skäl. Nu återstår det endast städerskorna. Med erkännande av deras rättigheter går det mycket långsamt. Vid de fyra senaste riksdagarna har frågan väckts, men fallit. Man märker dock ett sakta framåtskridande och vid senaste riksdag räckte andra kammarens majoritet ett finger åt städerskorna. Det gäller nu att fortsätta tills man får hela handen både på andra och första kammarens flertal.

Då emellertid tvekan hos en och annan uppkommit om anställningens natur, har framställningen formulerats så, att en undersökning därom först skulle äga rum. På under tecknads förslag har undersökningar anordnats om åtskilliga yrkesklassers levnadsförhållanden såsom jordbruksarbetarnes, restaurantpersonalens, sjuksköterskornas, baderskornas och rakstugu- och frisérbiträdenas. Varför skall det vara uteslutet,

att kunna få en undersökning till stånd även om städerskornas levnadsförhållanden? Dessa utgöra också en yrkesklass, vars omständigheter äro förbisedda och obekanta för de flesta. För min del vet jag, att deras arbete är outhärligt för ämbetsverken, att de i vissa för mig kända fall hava lika lång arbetstid som tjänstemännen, ehuru den är förlagd till morgnar och eftermiddagar, samt att de i regel icke hava något annat att leva av.

Hur glädjande det än är, att andra kammaren förra året delvis tillmötesgick städerskornas berättigade anspråk, synes det mig dock icke kunna försvaras att stanna vid den begränsning, som därvid fastslogs. Det är nämligen ganska obegripligt, varför undersökningen endast skall begränsa sig till de centrala ämbetsverken. Städerskor finnas även vid andra verk och dessa skulle genom en sådan begränsning vederfaras stor orättvisa. Man kan väl åtminstone låta undersökningen omfatta det hela, ty förr lär icke kunna vinnas någon föreställning om, huruvida detta särskiljande har något fog för sig.

Beträffande innehållet av andra kammarens beslut förra året i övrigt nödgas jag å städerskornas vägnar taga avstånd från de begränsningar beträffande själva anställningen, som innefattas i motiveringen. Däremot blev formuleringen av själva hemställan mera acceptabel, då den kan omfatta mera än vad motiveringen angiver.

Det hemställes således nu åter och med åberopande jämväl av motiveringen till föregående motioner särskilt för åren 1913 och 1914,

att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta undersöka, i vad mån hos statens verk och myndigheter personer äro på ett stadigvarande sätt sysselsatta med städnings- och rengöringsarbete, samt därefter överväga, i vilka fall och under vilka förutsättningar dylika biträden böra tillerkännas fast anställning eller åtminstone vissa skäliga med sådan anställning förbundna förmåner såsom rätt till sjukhjälp, semester och pension.

Stockholm den 17 januari 1917.

Carl Lindhagen.